

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Feria II. Post Dominicam III. Qvadrage[simae].

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

FERIA II. POST DOMINICAM III. QUADRAGES.

Partitio.

- 1. Quod iudicia verenda: non querenda.
- 2. De verbis illis: Fac & hic in patria.
- 3. De miraculis ex deus gratia data.
- 4. De miraculis gratum facientibus.

Quanta audivimus facta in Capharnaum, fac & hic in patria tua. Luc. 4.

FIGVRA.

Gen. 34. **T**Am varijs tamque grauib; Ioseph, Iacobi Patriarchæ delictum, casibus fuit impetitus vt quamdiu in patria sua Chanaan vixit, & in domo paterna commoratus est, semper inglorius, semper in tristitia, sine vilo honore vixerit, ac nulla vnquam lætiori fortuna fuerit recreatus. Gregibus seruandis quotidie operam dabat, vitam plebeiam ac mechanicam agebat, à fratrib; dein venundatus fuit. Verum vbi cælum mutauit, & in Ægypti regionem deuenit, summo honore affectus, ab omnibus adoratus, ac primus à rege fuit constitutus. Representari mihi Iosephi huius casibus & Saluatoris nostri casus videntur: quamdiu enim in Bethlehem, in qua natus est, subsistit, contemptus & inglorius vixit, ac fabri filius semper est vocitatus: verum vbi alio commigravit, alioq; terminos ingressus est: honores diuinos consecutus est, ac Prophetæ alicuius eximij loco habitus. Hoc ipsum porro euidenter in Euangelio hodierno demonstratur, quod per duas illas priores historias non parum illustrabitur: vbi legimus: *Nemo propheta acceptus est in patria sua.* Quod antequam latius deducamus, spiritum sanctum inuocemus: De ipsamque salutatione Angelica salutemus.

Luc. 4.

AVE MARIA.

Timantis
ars & apo-
phthegma. Ferunt egregium & nobilem illum pictorem Timantem, Auditores, cum Iphigeniæ Agamemnonis regis filia immolationem ac

funebrem sacrificij pompam in tabula velle depingere, & iam omnium astantium gentibus, suspirijs, lacrymis excellenti artificio expressis ad patris luctum exprimendum sese accingeret, velum paternis oculis obduxisset, eumque obnubilasset, dicebat enim, dolores & luctus, quos talem patrem eo loci habere par erat, coloribus minime posse adumbrari. Hodierna mihi die idem de profunda & inaccessibleia diuinorum iudiciorum abyssu dicere posse videor, nimirum satis esse, honesto cam silentio coepertam vobis exprimere, quam temerario & audaci conatu eandem dicendo explicare conari. Atque in frontispicio propitiatorij Mosaici expressum id videte videor.

Ita namque id efformatum erat, vt vtrinque Cherubin constituti, latus Propitiatorij regerent, expandentes alas, & operientes oraculum, seq; mutuo, versis ad propitiatorij vultibus respicerent. O diuinum & arcanum repositorium! simile te propitiatorio huic esse pronuntiabo: quo enim te homines & Angeli considerant & prospiciunt attentius, eo te abscondis amplius, & ab eorum oculis & mentibus te longius subtrahis.

Vidit olim S. Ioannes in Apocalypsi in dextera sedentis super thronum librum scriptum intus & foris signatum sigillis septem, quem nemo neq; in cælo, neque in terra, neque sub terras aperire, aut respicere poterat. Nō erraturum me putem, si per librum hunc ita diligenter signatum, magnum illud diuinorum secretorum librum denotari dixerim; librum inquam interius characteribus prædestinationis, & exterius paragraphis providentiæ exaratum, tot mirabilium claustris vndiq; communitum, vt nullus vnquam homo vel Angelus ea referre potuerit, aut quæ scripta sunt perlegere. Exclamem igitur vere; *O altitudo diuitiarum sapientiæ & scientiæ Dei quam incomprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles viæ eius!*

Hic est nempe rubus ille ardens, de quo in Exod. ardens inquam iustitia, & misericordia, verum spinosus difficultatibus. Non desunt hic nobis figuræ Auditores, quibus demostremus Oceanum hunc innavigabilem, & diuinitatis hoc arcanum adiri nō posse, de quo scri-

scriptum est: *Posuic tenebras latibulum suum.*
 Quo enim perfectius id ex intellectus nostri
 specula nos contemplari putamus, eo sese
 profundius in obscuris mirabilium tenebris,
 & caevis occultat.

Deus & re
 tus diui
 num iu
 dicatorum.
 2. 45.

Hic reperire est, Auditores, quadraturam
 illam circuli, hic transitus maris rubri mani
 festatur, hic fluuius ille est, de quo Ezechiel
 locus est, qui quo profundius indagatur &
 penetratur, eo etiam maius naufragij peri
 culum ostendit. Tu porro Philosopho, qui
 influxuum naturalium causas vix capis,
 quomodo iudiciorum Dei, quae influxus
 quidam omnino occultis & penitus superna
 turales dici queunt, abyssum comprehen
 des? Difficile tibi foret, fluxum & refluxum
 illum, qui quotidie in mari reciprocatur in
 telligere, quomodo autem magnum illum
 praedestinationis fluxum, & reprobationis
 refluxum, in vasto illo diuinæ voluntatis
 Oceano percipias? Tu quoque medice, de
 occulta quadam aegritudine, morboque in
 tellectu diiudicare non posses, nisi visis prius
 accidentibus, quae illum consequi solent,
 nec tu Astrologe de futuris, nisi ex astrorum
 aspectu siderumque motu & agitatione, iu
 dicium ferre: nec tu maiestatis diuinæ ser
 uator, de occultis eius iudicijs quidquam,
 nisi per coniecturas aliquas externas asserere.
 Nemo namque scit: *Odio an amore dignus*
sit.

De diuinis
 iudicijs nō
 nisi conie
 cturando
 iudicare fas
 est.

Esay. 9.

Et tamen humanorum ingeniorum cu
 riositas est, vt inter huiusce maris syrtes sem
 per nauigare, semper circa has voragine &
 abyssos natitare gestiat: eaque hominum te
 meritas, vt in diuinæ maiestatis, & iudicio
 rum eius atria sese impudenter semper in
 gerere non erubescat. Quænam vero auda
 cia est, ne dicam temeritas, quærere, cur
 hoc Deus fecerit, illud vero facere neglexe
 rit? cur hunc Turcas inter & Mahometana
 nos, omnium Sacramentorum vsu destitu
 tum, nasci voluerit, illum vero inter Chri
 stianos, & per Baptisma in filium Dei, ad
 optatum? quare hunc puerum ab ipsis incu
 nabilis intermori sinat, illum vero senem,
 decrepitem ac decoctum, centesimum an
 num attingere permittat? Vnde contingat,
 hunc a deo sublimi, & prope diuino esse in

Hominum
 curiositas.

genio, illum vero stupido ac obtuso? At qua
 nam stultitia est, ne dicam infania, etiam vi
 terius progredi, & illas Dei ab æterno præ
 ordinationes indagare, quin & dicere: Cur
 hic praedestinatus sit à Deo, non autem ille?
 Cur Deus Iacob elegerit, Esau autem odio
 habuerit? Cur Petri fuerit miserus, Iudæ non
 item? Quid cum mouerit, vt magis Ada
 mum, eiusque posteritatem ad penitentiam
 admittas, & in gratiam recipiat, quam Luci
 ferum & angelos eius? Quid illum induxe
 rit, vt Moysem seruet, & Pharaonem per
 dere? cur potius in Iudæa quam in Chaldaea
 nasci voluerit? cur hic miracula faciat, non
 vero alibi? O stultas temeritates, & temera
 rias curiositates!

II.

Est hic nimirum Labyrinthus, in quo
 Pharisei hodie errantes euagantur, cum
 Christum accedentes hanc ab eo quaestio
 nem petunt: *quæta audiuimus facta in Caphar
 naum, terra scilicet aliena, facta hic in patri
 tua, Nazareth.* De hac igitur re hodiernæ die
 loquendum est, hoc vnum tamen semper ob
 oculos habendo, ne incaute in abyssos illas
 curiosus indagando, illabamur.

Porro antequam vastum hoc mare nauis. Duo gratia
 gate incipiam, velim recordemur, Auditorum sunt
 res, duo gratiarum esse genera: quarum pri
 mæ gratiæ gratis datæ appellari consueuerunt, Deus omni
 vt sunt miraculorum & prodigiorum patra
 bus vniuersio, donum linguarum, scripturæ interpre
 tatio, alia vero gratiæ gratum facientes. Sunt nibus non
 illæ bonis iuxta ac improbis communes, hæ æqualiter
 vero tantum bonis: Deus autem tam has, comunicat.
 quam illas non omnibus æquali sorte, nec
 omni tempore, nec vbiq; comunicat: ve
 rum vti illi visum fuerit, & quando, & quibus
 voluerit: *spiritus enim vbi vult spirat.* Ioan. 3.

Novistis, credo, Philosophi, non eosdem
 vbiq; terrarum influxus cælo descendere. Non iidem
 In Oriente namque cælo influente margari
 ta & gemmæ nascuntur: in Occidente me
 tallæ, Arabia Phœnicem, Aquilam Barbaria,
 Cræcodilum Ægyptus, Africa leones produ
 cit. Non ignorat etiam peritus agricola, non
 eandem in omnibus agris sementem cresce
 re, sed

Hic segetes, illic vniuerso feliciter vna.
 Ad eundem etiam modum, magnus na
 turæ

ratz opifex, & moderator Deus, qui semper & vbiq; liberrime operatur, quique nihil aliqua coactus necessitate facit, gratiarum flarum imbrem & benedictionum infusum, non vbius, at vbi visum fuerit, facit descendere. *Quanta audiimus facta in Capharnaum.* Quot obsecro, miracula in lege naturæ Deus fieri permisit, quæ modo exoleuerunt? Vidistis Patriarchæ fumantem Sodomam, & æstuantem Gomorrhæam; vidistis vehementem illum diluuij imperum, aquarumq; furias in terram sæuientes: nos modo minime videmus. *Quanta audiimus facta? quanta audiimus in lege Mosæicæ? vidistis Prophetæ tot prodigia in Ægypto & campo Taneos; tot portenta in mari rubro; tot miracula in deserto, nihil horum omnium vidisse nos meminimus. Quin etiam videmus hic magnum illum Iesum Christum, qui tot in Capharnaum, ac per totam Galilæam miracula patravit, in Nazareth patria nullum omnino patrare. Hic nempe mare hic abyssi sunt diuinorū secretorum; quamobrem Domine, Reuela oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua.*

Gen. 19.
Gen. 7.

Circumscripta limitataque est.

Psal. 107.

Fides requiritur ad miracula.

Matth. 6.

Luc. 8.

Cur obsecro Domine tam parcus es in miraculis patrandis? cur non in Patria tua aliqua facis? anne abbreviata sunt manus tuæ, anne potentia tua, an miraculorum fons ille exaruit? Docent me scholæ Aristotelicæ Domine, idem manens idem; semper idem operari: & tamen cum tuis idem sis, qui hactenus fueris; eadem tua potentia & vis, quæ olim, de quo dicitur: *Tu autem idem ipse es & anni sui non sunt.* cur hic miraculis parcis? & illa in patria non ostendis?

Fortitan, quod potissima Nazarenorum pars, gentium superstitionibus teneretur; miracula vero fieri non possunt, vbi ipsa deest fides: & sane præter potestatem & vim effectiuam, quam Deus Prophetæ aut alteri cuiquam ad patranda miracula, confert, fides eorum, ob quos vel apud quos fiunt, imprimis necessaria est. Quin etiam Dominus quotiescunque miraculum aliquod in vita patrare voluit fidem ante requisivit, prius enim quam demoniacum curaret patri illius dixit: *Si potes credere omnia possibilia sunt credenti.* filiam archæsynagogi à mortuis exci-

taturus ait: *Noli timere, crede tantum, & salua eris.* An non idem Marthæ dixit cum fratrem eius ad vitam reuocare decreuerat: *Si credideris, videbis gloriam Dei;* An non Chananæa per fidem suam fieri in se miraculum sensit, *O mulier magna est fides tua.* Vbiunque igitur miracula, ibidem & fides: miracula siquidem fiunt vbi fides est; & fides, vbi miracula.

Ioan. 8.

Matth. 15.

Matth. 11.

3. Reg. 19.

Nolite igitur amplius mirari hæretici, si III. quanta audiimus facta in Capharnaum, miracula non fiant in patria vestra. Si miracula, quæ in sola Capharnaum, in synagoga vestra, in vestris clesia, & tabernaculis, quæ præter conuenticula impie-tatum & pestilentie nihil sunt aliud, non ticos inueniant; deest nempe vobis fides. Voluit etiam Herodes, si modo meministis, à Christo miraculum videre, sed quia fide caruit, ideo & miraculo. Sæpius quoque Pharisei Domino dixerant. *Voluimus à te signum videre:* verum quod fidem non haberent, miraculum quoque non habuere. Progrediamur & ulterius. Si falsi illi prophetæ Baalim adrauim vsque miracula à Deo suo postulantes exauditi non fuere; nec vos o falsi Saranæ prophetæ, & incredulitatis ministri aliquando à Deo miraculum obtinebitis: proin & nolite dicere: *quanta audiimus facta in Capharnaum.* in primitiua scilicet, Eccl. fac & hic in patria tua. eadem in nostra fiant Ecclesia. Nunquam flumina Syriæ miraculo aliquo Nazman à lepra mundare potuere; at solum flumina Iudææ, in qua verus Propheta Heliæus commorabatur: ita quidquid in vestra Syria & Ægypto fit, virtutis est expers, vnica Catholica est Ecclesia, vbi Iesus Christus, noster Heliæus resider, in qua miracula patrantur.

Verum quid te Domine præterea impedit, quo minus in patria miracula edas? Audiant curiosi rerum inquisitores, responsum ipse dabit, & simul rationem reddet: *quia nemo Propheta acceptus est in patria sua.* Sciebat scilicet fore, vt Nazaræi miracula in deteriotem partem interpretarentur, neue tanti, quam oporteret, ea facerent, deinde quod nullus vnquam apud cines suos honorem aut nomen esset consecutus, aut

Christus in patria sua miracula non patravit, quod nullus Propheta acceptus est in patria.

Prophe.

Propheta nomine appellatus. Sane ipsa patria semper despexit, quos alieni & exteri sublimarunt. Ioseph à fratribus diu editus est, & Ægyptus eum ad summos honores euexit, Moyses à matre miscella scirpiæ impositus in profluentem deicitur, & ab aliena, Pharaonis scilicet filia, adoptatus educatur: irridetur à sorore, à suis persecutionem passus est, quin & patrum abfuit, quin lapidibus obrueretur; at summo apud Reges & Principes Ægypti honore afficitur. Dauid à fratribus dei, ieiatur, à Nabal ciue suo contumelias & iniurias patitur, & interea Israelitides & virgines Hierosolymitanæ decem illum hominum millibus anteponunt. Daniel & Mardocheus, quos non honores in patria aliena consecuti sunt? Heliam Israelicæ prosequuntur: Helisæus à pueris subfannatur, & uterque apud exteros magni aestimatur. Hinc quoque factum est, ut nullum Christus in patria sua miraculum edere voluerit.

Christus in patria non edidit miracula, ne personarum videretur acceptor. *Matth. 22.*

Tertia ratio forsitan hæc fit. Volebat ostendere non sese personarum acceptatorem esse, in patria nimirum, & non in aliis Iudææ ciuitatibus, miracula operando. Hinc merito de eare Petrus Apostolus. *In veritate comperi, quia non est personarum acceptator Deus.* Idipsum quoque Herodiani affirmarunt, dicentes: *Magister scimus, quia verax es, & viam Dei in veritate doces, & non est tibi cura de aliquo, non enim respicis personam hominum.* O egregiam & diuinam sententiam! O præclaram orationem, abesse modo hypocritis! Idem etiam Job Propheta ait, licet multo apertius: *Deus non accipit personas Principum;* eodem vultu pauperum respicit tabernas, Regumque turres, ac superba palatia. His quoque & similibus verbis sanctus & ille laudabilis rex Josaphat, Iudices suos & regni præfidos allocutus est: *Non est apud Deum nostrum iniquitas, nec personarum acceptio, nec cupido munerum:* ad cuius sinceritatem & integritatem vos, O Iudices velim respicere, & suum cuique ius tribuere, nolite muneribus & largitionibus corrumpi, sed æquali omnibus lance iustitiam administratis.

Desinite igitur temerarij & importuni

diuinorum iudiciorum indagatores, contumeliosas hæcæ quæstiones proponere: Cur facit hoc Deus, & non illud? cur hunc fauore, illum odio prosequitur? neque enim personatum acceptor est: noluit ideo patriam respicere, ne hæc de eo haberi posset suspicio. Si dicatis hunc ab eo saluari, & illum reprobari scio fieri quidē posse: verum non ideo culpandus est, quod vel in benevolentiam, vel seueritatem nimium propendat: succurrit ecce æquali voluntate pauperulæ viduæ Sareptanæ, & simul Naaman Syro Principi: denique tam facile respicit pauperes, quam diuites: quare si eum personarum acceptorem dicitis, iniuriam ei facitis. Verum & alias horum verborum expositiones proferamus: *Domine, quanta audivimus facta in Capharnaum fac & hic in patria tua.* Toties namque grauiter olim peccatores illos obfirmatos puniisti, cur non similiter hic in patria, in Ecclesia, tempore legis Euangelicæ agis? Quomodo olim te gulosos puniisti audivimus, quanta audivimus ingluuiem à te flagella sustinuisse; ob vnius pomi morsum Adamum paradiso eiegit: propter pulmentum & lentis edulium Esau reieicisti: diuitem illum epulonem propter ingluuiem ad inferos deturbasti: Balassarum regem comessantem interemisti. O iustitiam, O prodigia! Cur non & modo eadem hic in patria, nostris temporibus, in Ecclesia tua, in hac vrbe Parisiensi, in gulosos istos carniuoros, Epicureos, comedones, lurcones, & Quadragesimæ transgressores supplicia intentas?

Quanta vero & Deus mirabilium opifex, audivimus facta aduersus tot falsos Prophetas, & præsertim aduersus illos quadringentos, quos igne cœlitus ad Eliæ postulationem misse consumpsisti? adeo seure olim prophanos illos Esau castigasti: perfidis Cain tam horrendam maledictionem imprecatus es: persecutores iustorum Pharaones mari rubro inuoluisti: impias & fornicatrices Jesabeles à canibus lacerari passus es: ducentas iam inde à tempore D. Augustini hæreses contriuisisti: grauitate, licet merito, hæresiarchas omnes hæctenus puniisti, & imprimis Arium, Lutherum, Caluinum, & alios.

aliosque innumeros; *fac & ea similiter in patria tua*, nolitis scilicet temporibus, castigare quicquid adhuc hæreseon superest; corripite Nouatores illos aut potius deformatores Euangelij; castiga exemplariter, prodigio Capharnaū se, & iuste falsos illos ministros nisi reuipescant. Reuertamur igitur Capharnaum, atque iterum repetamus: *Quanta audiuimus facta in Capharnaum?* Cum omnes urbis huius angulos & plateas penitus intueor, Synagogam Judæorum in ea videre videor, in qua videlicet Christus Iesus tot miracula operatur: ac in Nazareth patria Jesu Christi, Ecclesiam Euangelicam intueri: quam vtramque si diligētius inspiciamus, merito præ stupore & admiratione dicere poterimus: *Quanta Deus bone in perfida illa Synagoga operatus es miracula, sic & nonnulla modo in Ecclesia tua; fuisti adeo liberalis in Capharnaum, & modo adeo parcus es in Nazareth.* Quid vetat & alium hinc conceptum elicere? an non per hanc Capharnaum primitiua Ecclesia designari posset? de qua merito dicere poterimus: *Quanta audiuimus facta in Capharnaum?* in ea namque miracula plurima patrata sunt. Sanctus nempe Spiritus visibiliter caelo delapsus est, Apostoli diuersis linguis loquebantur, mortui ad minimum iubentis nutum ad vitam redibant, gentes recenter ad fidem CHRISTI conuertebantur, ac mundus denique prodigijs & mirabilibus operationibus abundabat.

Cur Spiritus S. visibiliter in primitiuam Ecclesiam descendit.

4. Reg. 4.

Hæc porro omnia ad Ecclesiam fabricam, & progressum, fideique argumentum erant necessaria: planta hæc, quoniam adhuc fragillis & tenera erat, visibili Spiritus sancti presentia auxilioque erat fulcienda & confirmanda, nouoque miraculorum imbre riganda. Nondum abundabat oleum & lumen in magna illa lampade, non vsque adeo late sese extendebat: quamobrem Spiritum sanctum visibili forma descendere fuit necesse, vt fidei oleum adaugeret flammamque charitatis accenderet. Ecce vobis egregiam huius rei figuram. Magnus Propheta Elisæus in domo pauperula viduæ Sunamitidis, quæ non nisi parum olei habebat, in immensum id ipsum fecit excrescere.

Gerbat hæc pauperula, Ecclesiam primitiuam typum, quæ visibili sponi sui presentia quodammodo viduata, parum olei, id est, fidei, (quæ per oleum in parabola de decem Virginitibus denotatur) habebat; ad quam cum Spiritus sanctus visibiliter, velut alter Elisæus descendisset, oleum eius aduentu in immensum excreuit. Apposite sane. Nam quemadmodum viduæ huic Sunamitidi sufficientia vasa non erant, ad oleum, quod Elisæus ad eam diuertens fecit excrescere, excipiendum, adeo, vt necesse habuerit eadem mutuo à vicinis petere: sic & ipsa Judæa non satis fidelium, veluti vasorum, domi suæ habebat, cum ad illam Spiritus sanctus descenderet, vt fidei oleum exciperet: ita vt necesse fuerit à gentibus eadem mutuo petere. Hinc, *Ecce conuertimur ad gentes*, dicebant olim Apostoli: perinde ac si dicerent: Desunt tibi, ô Judæa, vasa, quibus fidei oleum excipias: adeo namque illa multiplicatur & augetur, vt alia inter gentes vasa quaerere necesse sit; de quibus dictum est: *In omnem terram exiit sonus eorum.* O vere admirandum oleum, ô fidem, ô vasa! Ecce porro & aliam figuram pene eandem. Elias ad viduam pauperulam in Sarepta Sidoniorum commorantem cum diuertisset, quæ parum farinæ habebat, eandem statim auxit & in immensum fecit excrescere: *Et ex illa die, hydria farina non deficit, & lecythus olei non est imminutus.* Elias hic vmbra Spiritus sancti fuit, qui cum ad primitiuam Ecclesiam veniret, quæ non nisi parum farinæ, id est, parum fidei, habebat, eandem auxit & amplificauit.

Quanta audiuimus? quot igitur miracula Spiritus S. in hac Capharnaum Ecclesiam primæ vidimus? Quater scilicet Spiritus sanctus, & quatuor vicijs visibiliter descendit, primo in baptismo Christi: deinde in Transfiguratione, Ecclesiam tertio ipso sacro Pentecostes die, Apostolis sese insinuans: postremo vero per ipsa, quæ quotidie fiebant miracula, Christus quidem ambulat super aquas, mortuos ad vitam euocat, tempestatibus imperat, dæmones fugat, Solis in passione deliquium causatur ac terram moriens facit tremere. Nam quæ admodum

ditum olim Samson moriens omnia, concussit; ac Philistarum coenaculum deiecit, coenantesq; ruina inuoluit: ita quoq; samson noster, Christus, moriens terram concussit, vt mundum vniuersum ruinae quodammodo inuoluere videretur.

Quanta porro & qualia miracula ipsi fecere Apostoli? *Quanti audiuimus.* Princeps Apostolorum Petrus vnico verbo claudum ab vtero matris facit ambulare, quin & bimbrius veniens aegros obambrians morbos depellit, & Angeli eum carcere educunt: catenae & vincula instar stupae in manibus eius franguntur: d. paralyticum in Lyddanitate restituit, ac Thabitham in Joppe ad vitam resuscitat. O res vere admiranda! Sanctus vero Apostolus Paulus longe maiora adhuc parrat: ad tertium vsq; coelum sublimis e rapitur: carceri f. miraculose eripitur: claudum ab vtero g. Lystris pedum morum restituit: Pythonissam spiritu maligno h. liberat: Butychum i. iuuenem ad vitam reuocat: naues in mari k. Cretico naufragio eripit: viperam l. in Melita insula edomat. An non haec vere dici possunt miracula? & tamen duorum Apostolorum tantum sunt miracula: alia enim quis dicendo explicare queat? Atq; omnia illa in primitiua & nouitia Ecclesia contigerunt, hodie vero in nostra Nazareth paucissima fiunt huiusmodi: cum nimirum iam fides vbiq; terrarum disseminata sit, & radices per omnes orbis angulos egerit.

Etiamnum hodie in Ecclesia fiunt miracula. Sed ne quid nimis. Quid? Dicere audeatis hodierna die nulla in Ecclesia miracula fieri? O modicae fidei! o stulti & tardi ad credendum: aperite modo oculos ac circumspicite, & videbitis omnia miraculis tam intra quam extra Ecclesiam esse plenissima. An non coelorum illi motus, libratio illa terrae in medio aëris, ventorum impetus, fluxus ac refluxus maris, fulminum iacula, tonitruum fragores, vera nobis esse miracula videntur? Nequaquam, dicetis; haec enim motu quaq; suo secundum naturae ordinem, iuxta occultam naturalium causarum directionem voluntur. Verum peto num certa illa directio, impetus ille ordinatus, & ordo, citra miraculum fieri queant?

Iam quod a quinque annorum m. illibus haec ita perdurauerint: quod elementa perpetuum inter se bellum gesserint, & nihilominus firma adhuc & indissoluta consistant, quod caelesti silli orbis, coelorumq; ordines semper voluntur, & tam diu voluti sine, idque citra vllum defatigationis periculum: an non omne miraculum videtur excedere? Sed vt ait August. *quia solita sunt mira non sunt.* Haec quidem extra Ecclesiam; at intra Ecclesiam i. inferiorem videmus. Hic scilicet mortuos ad vitam peccatores inquam, reuocari videbitis: hic ignem caelo videbitis descendere, gratiam scilicet, quae ignis quidam supernaturalis est: hic mille miracula in vnico Ven. Eucharistiae Sacramento contingere. Sed diutius quam par erat, in domo viduae huius Sareptanae haesimus, ad Naaman Syri palatium iam diuertamus: ac de gratis gratum facientibus aliquid dicamus.

Audiuisti iam ante d. rerum curiose, cur & quoniam modo Deus huic prophetae donum, illi vero scientiae largiatur: cur miracula faciat in Capharnaum, & non in patria Nazareth. Vidua illa Sareptana haec omnia ad oculum ostendit: ac princeps Apostolorum iam ante confirmauit dicens, *In veritate comperi, quia non est per sanarum acceptator Deus.* Alia iam & multo difficilius restat quaestio: Cur hunc nimirum Deus saluet, & illum reprobet? Cur Christianis me parentibus nasci permittat, qui me in fide doceant & instituant, salutisque meae rationem habeant: alium vero quempiam inter Saracenos, qui Baptismi proinde Sacramento non tingatur, extra fidem viuat, ac sine confessione tandem moriatur? Hic profunda & penetrabilis praedestinationis abyssus est: quamobrem, ne forte naufragium hic faciam, mare hoc nolim ingredi: verum Naamani huius tantum exemplo ostendam, hominem quacumq; demum orbis parte nascatur, sive inter Scythicos, Sarmaticosque Getas, sive inter Antropophagos, Gelonos & Barbaros, si damnationem eum incurere contigerit, non Deo, sed sibi ipsi propriaeque nequitiae ascribere debere. o bonitas incomparabilis! Et sane verissimum est, nullam in mundo creaturam existere, quocumque etiam nascatur.

sibi ipsi da-
annationē
imputet.

loco nascatur, cui sufficientem ad salutem gratiam Deus, si modo debite ea uti velit, non elargiatur.

Habetis Christiani fidem, Judæilegem, vos vero gentiles saltem lumen & infinitum illum naturę, quibus omnibus, si vnusquisque vestrum in suo genere debite ac rite uti velit, non est dubitandum, quin Deus, quod ad salutem vestram deesse videbatur abunde sit collaturus & suppleturus, *Signatum est enim super nos lumen vultus tui Domine: lumen, inquam, fidei super vos, Christiani: lumen legis super vos, Judæi: ac lumen naturę super vos, Saraceni.*

Exod. 14.

Psal. 4.

Matth. 2.

Peregrinemini mecum non nihil, Auditores, ac in Ægyptum descendite: & videbitis in exitu Israel de Ægypto, nube ignea populum ad terram vsque promissionis deduci: quam reuera nihil esse aliud dixero, quam fidem, quę cum per se obscura sit, & tamen certissima, nos peccato originali egreslos, ad beatitudinem æternam deducit: Prope-remus deinde ad extremos Orientis terminos: ac tres Magos stellę ductu regnis egredi, atque in Judęam, Christum adoraturos, descendere contemplabimini. *Et stella antecedebat eos. quid per hoc astrum designari putatis? aliud nihil quam fidem ipsam, aut lumen aliquod naturale, si ita mauultis.*

4. Reg. 2.

Transcamus inde ad limites regni Israel, & videbitis Josiam Regē libro legis Domini lecto vitam in melius commutantem. An non igitur lex ipsa, o Judæi ad salutem sufficit? Vultis ita aliquid de lumine naturę delibatum audire? Syriam petamus ac domum Naaman Principis ingrediamur: in qua pauperulam Israelitidę captiuam reperiemus, quę herum suum incitet, impellat, adhortetur assidue, vt terra idolorum cultrice deserta, in Judęam secedat, vbi manu Helizai, Prophetę à lepra mundari posset: *Vtinam, aiebat fuisse Dominus meus Naaman apud Prophetam, qui est in Samaria: profecto curasset eum à lepra quam habet. Quęnam tu es, o captiua & serua? quęnam personam sustines? videtis optime mihi lumen naturę internum exprimere, quod à paganismo in captiuitatem redactum, animas lepra gentilitatis infectas semper existimulat, & a-*

4. Reg. 2.

nimat, vt Syria gentilitatis relicta in Ecclesię Samariam se recipiant, vbi Naamans Jordanem Baptismi intrantes, in eoques lauantes, à lepra spiritali emundantur. Nulla igitur ratio subest Domine, vt tibi quis improperet, aut in quum te in creaturas asserat, cum omnibus in quacunque demum orbis parte degant, & commorentur, quidquid ad salutem necessarium est, abunde & cumulatissime subministret: *ita ut sint, prout Paulus Apostolus ait, inexcusabiles.* Certe Gentiles & ethnici, si minus ad salutem peruenitis, vobis ipsis adscribite, excusari enim non potestis: habuistis namque facem illam naturalem, cuius ope & auxilio Deum in creaturis agnoscere potestis. Quam obrem æquo animo perferre, si condemnemini, & conqueri desinite, sortemque vestram deplorate. Tu vero diuinorum iudiciorum quęsitator & perscrutator, amplius dicere noli, creaturas quę in perditionem ruunt, à Dei perdi. Videte namque Anglos *a* in Sodoma, Mosem *b* in Ægypto, Danielem *c* in Babylone, Eliam *d* in Sarepta, Elisęum *e* in Sunam, Jonam *f* in Ninive, Christum *g* in Samaria versantem, Apostolos denique per omnes mundi angulos dispersos, vt animas ad salutem conuertant, inque viam veritatis reuocent errantes, venire autem detrectantes quodammodo cogant, & extimulent. Anne igitur Deus perditionis nostrę auctor est? & non potius nos ipsi? ipse namque *vult omnes homines saluos fieri.*

Et sane tu es Domine, qui Paradisi celestis portas referas, totus vt mundus omnesque omnino mortales eas subeant: tu, qui in crucis medio mori voluisti, vt infernales ianuas confringeres, aut potius obserates, atque ita ne damnaremur impedires, tu es scilicet Domine & non alius, qui fecisti omnia, quę audiui: nus: qui tot miracula in Iudęorum Synagoga, tot prodigia in nouitia Ecclesia patrasti, & quotidie adhuc patras, verum vbi, quando, & quomodo tibi visum fuerit. Tu, qui gratiarum tuarum dona sine villo personarum respectu elargiris: omnibusque hominibus sufficientia ad salutem media sine villo discrimine distribuis.

Qua-

a Gen. 19.
b Exod. 14.
c Dan. 1.
d 3. Reg. 17.
e 4. Reg. 4.
f Ion. 1.
g Ionn. 4.

Mat. 18.

Quanam igitur Domine dementia, aut potius temeritas est, actiones tuas examinare, iudicia inquirere & perferuari: iustitias denique tuas velle coarguere. *Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum: ut nihil quod opponatur queat reperiri.* Quot deinde Domine nobis gratias, quot ad salutem media contulisti? Baptismum scilicet, fidem, & legem; tot Sacramenta & diuina mysteria, tot dona supernaturalia: ad hęc sanctam crucem, sanguinem, mortem, ac merita denique tua. Hanc igitur nobis gratiam, benignissime Iesu concede, vt gratia tua non aburentes sed ad salutem vtentes, te in hac vita colere & in altera laudare mereamur, Amen.

FERIA III. POST DOMINICAM III. QVADRAG.

Partitio.

1. De utilitate admonitionum.
2. De correctione fratrum.
3. De excommunicatione.

Si peccaueris in te frater tuus, vade & corripuum inter te & ipsum solum. Mat. 18.

FIGURA.

Luc. 23.

Præcepit olim in veteri lege Deus, vt quotiescunque quis in bouem aut asinum errantem, aut in quodcunque proximi animal per agros vagabundum incidisset, quamprimum ad possessorem reduceret, ne quid ei deterius contingeret, neve periculum aliquod aut detrimentum incurreret. Nec id quidem frustra: verum vt præceptum quod in Euangelio nostro continetur, eidem congruere ostenderetur. Id ipsum enim hodie idem Dominus in Euangelio præcipit, præcipit, inquam, vt quotiescunque fratrem nostrum, & proximum, qui per animalia illa exptimatur per vitiorum devia errantem, à virtutis via declinantem, & à Dei mandatis deflectentem viderimus, eiusdem saluti sedulo inuigilemus, fraternaque eum correptione corripimus: eumque diligentissime seruan-

tes, ad possessorem, id est, ad Deum, Regem eius ac Dominum, reducamus. Ecce paucis omnem pene Euangelij hodierni seriem & contextum. Vt porro aliquid super his, quod ad vestram vtilitatem, & ad maiorem Dei gloriam cedat constituamus, ad Spiritum Paracletum confugiamus, proque eius gratia obtinenda virginem matrem salutemus, dicentes suppliciter:

AVE MARIA.

Rogatus olim ab amico Philosophus Platonis, quodnam ei gratum & acceptum obsequium præstari posset, respondit: Si quicquid in me vitiosum & indecens videris, liberrime arguas & reprehendas. Christiana reuera sententia: & nã ille mihi Christiano indignus nomine, ac fide destitutus videtur, qui reprehendentem vitia reprehendit, & castigantem defectus amice non amplectitur. Nam quemadmodum pictorum ille Deus Apelles omnium oculis expositum volebat, quicquid pingeret, vt omnes transeuntes libere si quos reperissent defectus, aperirent: ita quoque homines, ac præsertim Christianos, agere par est, vt ab omnibus omnino hominibus, vitam actionesque omnes inspicere velint & diiudicari.

Platonis Apophth. Apelles sua ab omnibus inspicere & iudicari volebat.

Liuius Drusus eques Rom. cum propria virtute meritisque in republ. singularibus Tribunus plebis factus, palatium ædesque superbas iuxta Capitolium construere vellet, & architectus eo se articulo illas constructurum sponderet, vt omnium oculis clausæ forent, nulliusque conspectui paterent, ait: Quin potius si qua arte potes, ita eadem construe, vt quicquid intus agatur, totius populi oculis expositum pateat: cupio enim actiones meas in proparulo esse, vt à populo Rom. inspicere & iudicari queant.

Velleius Pater. lib. 2. Voluit Liuius Drusus domum suam omnium oculis patere.

Dicitur Alexander Macedonum Rex (& tantum dicitur) à familia & domo seruum ablegasse quod duodecim, quibus cum eo commoratus erat annis, nullum in rege vitium aut defectum quem reprehenderet, deprehendisset. Hinc discant Principes, omnes illos assentatores; & aulicos parasitos eliminare, qui tot lustris in palatijs degent.

Alexander seruum repellit qui duodecim annis fuerat.